

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (30 Ekim 1918) ve Antlaşmaya Tepkiler

- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'nda yenilmesi üzerine İtilaf Devletleri ile 30 Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamıştır.
- Antlaşma, **Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda** imzalanmış; Osmanlı Devleti için fiilen işgallerin ve parçalanmanın önünü açan bir belge olmuştur.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın Maddeleri

1. Madde	"Boğazlar (Çanakkale ve İstanbul Boğazı) açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, Boğazlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir."
----------	--

Yorum:

Bu maddeyle Osmanlı Devleti egemenlik haklarını kaybetmiştir. Boğazların denetiminin İtilaf Devletlerine geçmesi, İstanbul'un güvenliğini ortadan kaldırmıştır.

5. Madde	"Hudutların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında Osmanlı ordusu derhâl terhis edilecektir."
----------	--

Yorum:

Osmanlı ordusu dağıtılarak savunmasız hâle getirilmiştir. Bu durum, işgallere karşı koymayı imkânsızlaştırmıştır.

7. Madde	"İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa Osmanlı topraklarının herhangi bir yerini işgal edebilecektir."
----------	---

Yorum:

Bu madde işgallerin hukuki bahanesi olmuştur. "Güvenlik" ifadesi belirsiz olduğu için İtilaf Devletleri istedikleri yeri işgal edebilmiştir.

10. Madde	"Toros tünelleri İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir."
-----------	---

Yorum:

Toros tünelleri Anadolu'nun güneyini kontrol etmek açısından stratejiktir. Bu maddeyle Anadolu'nun içlerine ulaşım kolaylaşmıştır.

12. Madde	"Telsiz ve telgraf hatları İtilaf Devletleri tarafından denetlenecek; denizaltı ve torpido istasyonları teslim edilecektir."
-----------	--

Yorum:

Osmanlı Devleti'nin haberleşme özgürlüğü ortadan kalkmıştır. Millî direnişin örgütlenmesi zorlaşmıştır.

22. Madde	"Osmanlı tersaneleri, limanları ve demiryolları İtilaf Devletleri tarafından denetlenecek ve savaş süresince kullanılacaktır."
-----------	--

Yorum:

Ekonomik ve askerî altyapı İtilaf Devletlerinin kontrolüne girmiştir. Osmanlı Devleti tam bağımlı hâle gelmiştir.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın Uygulanması

Antlaşmadan sonra İtilaf Devletleri, özellikle 7. maddeyi bahane ederek Anadolu'nun birçok yerini işgal etmiştir.

Musul → İngiltere

İzmir → Yunanistan

İstanbul, Adana, Antep, Urfa, Maraş → İtilaf Devletleri

🗺️ **Sonuç:** Anadolu fiilen işgal altına girmiştir.

Mondros Ateşkes Antlaşması'na Tepkiler

a) Halkın Tepkisi

- ✓ İşgallere karşı yerel direnişler başladı.
- ✓ Kuvâ-yı Millîye birlikleri kuruldu.
- ✓ Yararlı(millî)Cemiyetleri kurdu.

b) Mustafa Kemal Paşa'nın Tepkisi

- ✓ Antlaşmanın vatanın bağımsızlığını ortadan kaldırdığını savundu.
 - ✓ Millî Mücadele'nin gerekliliğini dile getirdi.
- "Bu antlaşma, Türk milletini yok etmeye yöneliktir."

c) Osmanlı Devleti'nin (İstanbul Hükümeti'nin) Tepkisi

- ✓ Osmanlı Devleti'nin mevcut hükûmeti, antlaşmadaki ağır maddelere rağmen Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak ülkenin fiilen sona ermiş olduğunu kabul etti.
- ✓ Dolayısıyla Osmanlı Devleti işgallere karşı sessiz ve pasif kalmıştır.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın Sonuçları

- ✓ Osmanlı Devleti fiilen sona ermiştir.
- ✓ Anadolu işgallere açık hâle gelmiştir.
- ✓ Millî Mücadele'nin başlamasına zemin hazırlamıştır.
- ✓ Türk milletinde bağımsızlık bilinci güçlenmiştir.

Paris Barış Konferansı (18 Ocak 1919)

- ✚ Mondros'tan sonra yapılan Paris Barış Konferansı'nda Osmanlı Devleti'nin nasıl paylaşılacağı görüşülmüştür.
- ✚ İzmir'in Yunanistan'a verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu durum Türk halkının tepkisini daha da artırmıştır.

Bilgi Notu:

Mondros Ateşkes Antlaşması, Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakmış; Anadolu'nun işgal edilmesine yol açmıştır. Ancak bu durum, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesini başlatmasına neden olmuştur.